ובאו ואמרו לה מת בעליך לא

שהלך בעלה וצרתה למדינת הים •

תנשא ולא תתייבם עד שתדע שמא מעוברת

היא צרתה סבהיתה לה חמות אינה חוששת

יצתה מליאה חוששת רבי יהושע אומר אינה

חוששת: גב" מאי היא צרתה הא קמ"ל

להא צרה הוא דחיישינן אבל לצרה אחריתי

לא חיישינן: לא תנשא ולא תתייבם וכו':

בשלמא יבומי לא דדלמא מיעברא וקפגעה

באשת אח דאורייתא אלא לא תנשא אמאי

הלך אחר רוב נשים ורוב נשים מתעברות

ויולדות לימא ר"מ היא ידחייש למיעומא

אפילו תימא רבנן כי אזלי רבנן בתר רובא

ירובא דאיתיה קמן כגון תשע חנויות וסנהדרי

אבל רובא דליתיה קמן לא אזלי רבגן בתר

רובא והרי קמן וקמנה דרובא דליתא קמן

היא ואזלי רבנן בתר רובא דתניא ∘קטן

וקטנה לא חולצין ולא מייבמין דברי ר' מאיר

אמרו לו לר' מאיר יפה אמרת שאין חולצין

איש כתיב בפרשה יומקשינן אשה לאיש

אלא מה מעם אין מייבמין אמר להם קמן

שמא ימצא סרים קטנה שמא תמצא

אילונית ונמצאו פוגעים בערוה ורבנן סברי

זיל בתר רובא דקשנים ורוב קשנים לאו

סריסי נינהו זיל בתר רוב קשנות ורוב

קמנות לאו אילונית נינהו אלא מחוורתא

מתניתין רבי מאיר היא במאי אוקימתא

כר' מאיר אימא סיפא "היתה לה חמות אינה

חוששת אמאי הלך אחר רוב נשים ורוב נשים מתעברות ויולדות מיעום מפילות וכל

היולדות מחצה זכרים ומחצה נקבות

סמוך מיעוטא דמפילות למחצה נקבות

והוו ליה זכרים מיעומא וליחוש דלמא

כיון דאיחוקה לשוק לא חייש רישא

דאיחזק לייבום תייבם אמר רב נחמן

כרת חששו סיפא דאיסור לאו לא

בבכורה שהיה חולין במעי אמו ויש לומר דר׳ יוחנן לא פסיק כווחיה אלא בהא דלא מרחמא אלא אם כן ילדה ונ"מ להיכא שראינוה

שהיה לה חלב קודם לידה דההיא לא מיפטרא מטעם חלב ואפשר דרשב"ג סבר חלב פוטר א) והשתא אתי שפיר דמשכחת רבן שמעון

בן גמליאל דלא חייש למיעוטא בריש פרק כל הצלמים (ע"ז דף מ: ושם) דלא גזר שאר מקומות אטו אותו מקום כדגזר רבי

מאיר התם וקאמר נמי רשב"ג כל מנות שהחזיקו בם כותים כו' אלמא לא חייש למיעוט ורבי יוחנן נמי אכיל משחיטת כותים

ומיהו מכותים אין להביא ראיה דמשום דאחד רשע אין להחזיק כולם רשעים אבל בפ' עשרה יוחסין (קדושין דף פ. ושם) גבי שני דברים אין בהן דעת לישאל ועשאום כו' משמע דקבר רבי יוחנן נמי כרבנן דרבי מאיר והא דאמר רבי יוחנן בס"פ אין מעמידין (ש"ז

אמר

רבה בר אבוה רישא דאיסור

א מיי׳ פ״ג מהלכות יבום הל נוז ממג נושיו נ טוש"ע אה"ע סימן קנו סעיף יג: ב מיי שם הלי יו יח סימן קנו סעיף ט:

תוספות ישנים סיפא דאתחוק לשוק (ו)לא חיישינן ילתה אבל מלאה אתרע חזקתה ונהי דאיכא רוב דמותרת לשוק דאיכא מחלה דנקבות ונפנט חכרים מועטים מ"מ כיון דליכא חזקה חיים ר"מ הוכרים מועפים מינו פיון דליכא חזקה חייש ר"מ למיעוטא ור' יהושע סבר דחזקה לא מיתרעא במה שהיא מעוברת דאכתי איכא חזקה והוי מיעוט דמיעוט אבל ברישא מודה דלא מנשא ולא מחייבם דחיים למיעוט הואיל והיא בחוקמ זהוהה וגם איכא מיטונו דאינן מתעברות כיון דאיכא חזקה מסייעא חייש רבי רבי יהושע: א) מיהו קשה דהא רבי עקיבא קאמר התם חלב אינו פוטר אלמא חיים למיעוט אע"ג דליכא לבדוק בי"ח טרפות ורבינו ברוך פי' כפירוש ר"ת א). ומדר' יהושע לא קשיא די"ל דמש"ה לא חייש למיעוט כיון דאיכא חזקה דולד ושבקינן חזקה דבהמה. ולר' עקיבא חזקה דבהמה עיקר ורשב"ג כוומיה והשתא ניחא דלא לקשי מרשב"ג (דלקמן) לככורותן לרשב"ג דרים כל הצלמים (ע"ז מ:) דלא חייש למיעוט אלא טעמא משום דהתם איכא חוקה

א) ר"ל כפירוש ר"ת דהיכא ועי' בתוספות בכורות (דף כ) ד"ה חלד

תום' חד מקמאי (המשר) ל) (נמי) ומאי נינהו זו ועוד אחרת רבנז היא ולא דמטמאין משום דפלגא יפלגא הוא ועשו תינוק כמו שיש בו דעת לשאל לטמא העיסה ולא לשרוף . משום דפלגא ופלגא דמי. משום ופלגא ופלגא ומי. ומיהו לישנא דאמר לרבנן כמאן דליתא דמי לא דייק שפיר דהא לרבנן נמי אמרי׳ סמוך מיעוטא אחזקה כמה דאמר לר"מ אלא ה״ה דלרבנז דלא זיישי׳ בעלמא למיעוטא לא אלים האי מיעוטא לצרפו עם החזקה ולטהר את העיסה משום דאין לתינוק דעת לשאל אלא מעיקרא כמאן דליתי׳ דמי ומשו"ה] טמאה העיסה אבל לשרוף לא דכי אמרו רבנן סמוך מיעוטא [לחזקה] והו"ל פלגא ופלגא. ה"מ לחומרא אבל לקולא לא. ולעולם לפום הכי טמאה העיסה דלא אמרינן סמוך מיעוטה אחזקה לקולא ומשום האי טעמא עשו לתינוק כדבר שיש בו דעת לשאל משום דרובא וחזקה רובא עדיף. אבל אין שורפין

האשה שהלך נעלה כו' לא פנשא. הואיל וכלא בנים יצא בעלה: האשה מדיאה חוששת. אע"ג דאיכא חוקה דמסייע לרובא דנקבות ומפילות חוששת דאיתרע ליה חזקה שילתה מליאה: אבל לצרה אחריתי לא חיישינן. מהיתור לשון דהיא

לה חמום. במדינת הים וכשינאה לא היה לה בן ואין יבם לזו אינה ברתה דייק דהיא לרתה משמע ליה שהלרה עלמה מעוברת ולא משמע נרה אחרת אם נשא:

וא"ת דתנן לעיל באידך פירקין (דף קים:) ניתן לי בן במד"ה מת בעלי ואח"כ מת בני למה אינה נאמנת במגו שהיתה יכולה לומר עדיין בני קיים וסמכינן ארוב נשים שמתעברות ויולדות וי"ל דמיירי כגון שיש שני עדים שאומרים ששניהם מתו

אמאי הלך אחר רוב נשים כו'.

דהשתא אינה יכולה לומר עדיין בני קיים: רבר מאיר היא. וא״ת קיים: רבר מאיר היא. וא״ת אמאי לא מוקי לה נמי כרבנן וכי אולי רבנן בתר רוצא היינו בדלא אולי רבנן בתר רוצא היינו בדלא תלי במעשה אבל דתלי במעשה לא אזלי׳ בתר רובא דכה״ג משני בפ״ג לבכורות (דף כ. ושם) וי"ל דהכא י כרבה דלית ליה ההוא שינויא א"נ אין חשוב חלי במעשה אלא ממילא

הוא בא שאדם מקק לאשתו: בגון מ' חנויות וסנהדרין כו'. תימה היכי פליג ר"מ והכתיב אחרי רבים להטות ועוד היכא אשכחן דפליגי ר"מ ורבנן בט' חנויות הא לא אשכחן דפליגי אלא בקטן וקטנה ושמא לאו דוקא נקט ט׳ חנויות וסנהדרין אלא כגון מיעוטא דפליגי בחולין (דף יא.) ובמס' ע"ו (דף מ:). [ע" מוספות בכורות יט: ד"ה ברובה]: מחוורתא מתני' ר"מ היא. דחיים למיעוטא מיהו

אנן לא קי"ל כר"מ אף על גב דאתי סתמא דמתני׳ כר״מ בהא דחיים למיעוטא [אפ״ה] לא קי״ל כוותיה מדאמר בפ"ק דחולין (דף יא: ושם) ור" מאיר היכי אכיל בישרא משמע דאנן שפיר אכלינן וקשה דגפרק הלוקח בהמה (בכורות כד. ושם) פסיק ר' יוחנן כרשב"ג דאמר בלוקח בהמה מניקה מן העובד כוכבים דפטורה מן הבכורה כשבנה כרוך אחריה משום דלא מרחמא אא"כ ילדה אבל מטעמא דחלב לא מיפטרא אע"ג דרוב בהמות אין חולבות אא"כ יולדות אלמא חיישינן למיעוט אע"ג דליכא חזקה בהדי מיעוטא דאי אמרת אוקי בהמה בחוקת שלא ילדה אדרבה העמד הולד בחזקת שאין קדוש

דף לע:) למעוטי מוריים וגבינות בית אונייקי וסתמא כרבי מאיר התם הוי סתם ואח"כ מחלוקת בריש כל הצלמים (שם דף מ:) והא דארשב"ג כל ששחה ל' יום בחדם אינו נפל הא לא שהה ספיקא הוי אפילו נפל מן הגג או אכלו ארי בפרק רבי אליעור דמילה (שבת דף קלו. ושם) וקיימא לן התם כוותיה אע"ג דרוב אינם נפלים וכן חוך ח' ימים בבהמה אסר התם ולא אולינן בתר רובא התם משום שלא יבא להקל בערוה והצריכוה חליצה במת חוך שלשים ולא רצו לסמוך על הרוב להתירה לשוק בלא חליצה שלא יאמרו העולם שפיהק ומת ויבא לידי לעז וקלקול ולכך גם לענין אבילות פטור שלא יבא להקל בערוה ועוד דבלאו הכי יש להקל התם דקיימא לן הלכה כדברי המיקל באבל ואסרו כמו כן בבהמה דגזרו בהמה אטו אדם דאי לא הא לא קיימא הא אי נמי אסרו בבהמה בבריא שמא יבא להתיר בחולה שיהא קרוב לפיהק ומת וא"ת ולר"ת דחייש למיעוט היכי משכחת לה דמאי כיון דאיכא מיעוט עם הארץ שאין מעשרין ועוד דאיכא חזקה דטבל ומיהו אי לא חייש ר"מ למיעוט מה"ח אפילו היכא דאיכא חזקה בהדיה אלא מדרבנן הוה אתי שפיר ויש לומר דלא חיישינן כה"ג למיעוט דאם הוא הוחזק כל ישראל מי הוחזקו אע"ג דגבי כומים גזר ר"מ על כולם משום מיעוט שנתקלקלו כדאמר בפ"ק דחולין (דף 1.) שאני כומים דאומה אחת הן ואין נזהרין במלות כישראל: דרשא דאיחוקה לייבום תתייבם. דסלקא דעתך השתא כמו דחוקה לשוק מהני בהדי רוב ה"נ מהני חוקה לייבום בהדי מיעוט דמפילות ותתייבם: וחוקה

רישא

סמוך מיעוטא אחזקה וה"ל פלגא ופלגא וכיון דאין דעת לשאל אין שורפין. ועי"ל דלעולם רבנן לא אמרי סמוך מיעוטא סמוך מיעוטא אחזקה וה״ל פגא ופלגא וכליון דאיך דעת כשאל אין שורפין. ועי״ל דעותם רבון לא אמרי סמוך מיעוטא אחזקה ובחתני אילא תרי מיעוט אינו אחזקה בחד מיעוטא כההיא דעיסה אבל בתרי מיעוטי אמרי סמוך מיעוטא אחזקה ובמתני אילא תרי מיעוט מיעוט דמפילות ומיעוט דאין מתעברות. וה״ר אלפס שכתב המשנה הזאת נר״ שסמך על הפירוש הזה. דמהני אליכא דרבנן נס״ל דרובא וחזקה כי הדדי נינהו ור״מ ס״ל דחזקה לא עדיף כרובא ומיהו כיון דחיישינן למיעוטא סמוך מיעוטא לחזקה וה״ל פלגא ופלגא. וההיא דתינוק שנמצא בצד העיסה איכא לאקשויי לפ״ הגאון דרינו האיי ז״ל ולשנויי כדשנינן. הא דתנן האשה שבאת ממ״ה ואמרה מת בעלה ואח״כ מת בנה אינה נאמנת וחוששין לבריה וחולצת ולא מתייבמת דוקא בגרושה או שאמרה אני והוא היינו במערה הא לאו הכי אינה חולצת דחיישי׳ דלמא אתו

ולה תחייבם. שמא ילדה לרתה. ובגמיש פריך אמאי לא תנשא תחלוץ ותנשא ממה נפשך: היא לרתה. מפרש בגמ': היתה

> חוששת שמא ניתן לה יבס. אע"ג דחיישינן לעיל שמא ילדה צרה התם הוא דכל מה דילדה לרה בין זכר בין נקבה מפיק לה להא מיבם אבל חמות דאי נמי ילדה לא זקיק לה להך אא"כ ילדה זכר וכולי האי לא חיישינן שמא ילדה חכר היה: ילסה מליאה. ילתה חמותה מעוברת: חוששת. שמה זכר היה: הינה חוששת. דהיכה למימר שמא הפילה ואת"ל לא הפילה שמא נקבה היתה: גבו' נורה מחריתי. אם באו עדים שאין נרתה מעוברת אינה חוששת שמא אשה אחרת נשא ומותרת ליבם: רבי מאיר חיים למיעוטא בפ׳ הכל שוחטין (חולין ו.) גבי כותים שגזר על כל כותים משום אותם שמלאו דמות יונה בהר גריזים והשתחוו לה: משע **תנויות.** דתניא (שם דף נה.) ובנמלא הלך אחר הרוב דכיון דחנויות לפנינו הן ואנו רואין שרובן מוכרות בשר שחוטה: וסנהדרי. י"ב מזכין וי"א מחייבין דקי"ל דוכאי (סנהדרין דף מ.) דהואיל ורוב מזכין וקמן נינהו: דליתא קמן. כגון הכא דניזיל בתר רוב נשים שבעולם: אימא סיפא היחה לה חמות אינה חוששת. אמאי נהי נמי דוכרים מיעוטא כדמפרש ואזיל מיהו הלך אחר רוב נשים וכיון דרוב נשים מתעברות ליכא למימר בזכרים מיעוטא דמיעוטא אלא חד מיעוטא דרוב נשים מתעברות ויולדות ומיעוט כו': ה"ג והוו להו זכרים מיעועה וליחוש: דחיסור כרת חששו. שמח נתעברה לרתה: לא הששו. שמא נתעברה חמותה ואוקמה אחוקה: מה לי חיסור לחו. מי לח בעינן למיחש לספק איסור לאו כי היכי דחיישינן לספק איסור כרת הא מידי דספיקא אן לאו הרחקה דרבנן היא בדבר המותר דנימא לכרת עביד הרחקה ללאו לא עביד הרחקה בדבר המותר דהכא שמא איסורא דאורייתא ממש קעביד: רישא

חששו אמר רבא מכדי הא דאורייתא והא ידאורייתא ∘מה לי איסור כרת מה לי איסור לאו אלא אמר רבא סדאורייתא

א) לעיל לו., ב) בכורות כ:, (ג) [לעיל סא: גיטין ב: בכורות יט: מב: ע"ו לד: מ: חוליו ו. יא: פו. נדה לא: מח.], ד) [בכורות יט: חולין יא.], ד) לעיל סא: נדה לב. בכורות יט:, ו) [לעיל סא: קה:], ז) בכורות כ:, ד) לעיל פב. ע"ש, נ"ע (ע"ב, י) (ל"ל כרבה],

גליון הש"ם גמ' מה לי איסור כרת. עי קדושין יד ע"א מד"ה ותהא ושם יב ע"ב מד"ה אם הקלנו ועי' לעיל קיד ע"א ועי' מנחות נג ע"ב מד"ה אין מחמילין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

אן רש"י ד"ה מה לי אימור כו׳ לאו הרחקה דרבנן היא בדבר המותר. נ"ב עי' לעיל פב ע"א ובמ"ל פ"א מהל' יו"ט הלי"ז ובשו"ח נו"ב ח"א סי כא דף יג ע"א וע"ד ועי שו"ת תה"ד פוף

> מוסף רש"י . הובא בעמוד קודם.

תום' חד מקמאי , האשה שהלכה צרתה ובעלה למ״ה ובאו עדים וא"ל מת בעלה ה"ז לא תנשא ולא תתייבם עד שתדע שמא מעוברת היא

אינה חוששת. פירוש שהיתה לה חמות במ״ה לה בנים וזקוקה ליבום . . אלא הרי היא בחזקת להנשא לעלמא יצאת מליאה חוששת ר' יהושע אומר אינה חוששת. גרסי' בגמ' בשלמא יבומי לא דלמא מעברא וקא פגע באיסור אשת אח דאורייתא אלא לא תנשא אמאי הלך אחר הרוב נשים ורוב נשים מתעברות ויולדות ^{†)} ומיעוט מפילות סמוד מיעוטא דמפילות למחצה דנקבות והו״ל זכרים מיעוטא ואי ר"מ אמאי [אינה חוששת] אמאי (אינה הוששהן ליחוש ואסקא רבה רישא חזקה ליבום ורובא לשוק וחזקה לא עדיף מרובא ואייתי מיעוטא דמפילות ונסמוך אחזקה וה״ל פלגא ופלגא ולא תנשא ולא תתיבם סיפא חזקה לשוק ורובא לשוק והוה מעוטא דמעוטא [זכרים] מעוטא דמיעוטא לא חייש ר"מ. איכא דמפ׳ אליבא דר"מ מוקי מתני' דאילו לרבנן מיעוטא כמאן דליתא דמי ולא אמרי׳ סמוך מיעוטא אחזקה אלא אמרי׳ מיעוטא כמאן דליתא דמי ורובא וחזקה רובא עדיף ומותרת לעלמא. ולפי הפירוש הזה האי מתני דלא כהלכתא היא דכיון דקי״ל כרבנן דלא חיישי״ . למיעוטא מותרת לינשא. וכי מעיינת בה שפיר ליתא להאי פי׳ דאי ר״מ היא

ורי שנייתו בישרי /יוגא להאי פיי דאי ר"מ היא ולא רבגן למה לי למימר אייתי מפילות וסמוך אחזקה והו"ל פלגא ופלגא בלא חזקה נמי ר"מ חייש למיעוטא אלא ודאי ינה לבן, לינה לכב האיבא דד״ה אוקמי למתניי דרישי ואפיי רבון מודר משום דלרבנן נמי אמרי׳ מקור מינוטא אחזקה. ליתא להאי פירושא ורכה אליבא דד״ה אוקמי למתניי דרישי ואפיי רבון מודר משום דלרבנן נמי אמרי׳ ממוך מינוטא אחזקה. וה״ל פלגא ופלגא וסיפא אפיי ר״מ מודה דה״ל מינוטא דמינוטא ואי קשיא לן הא דאי בפ׳ עשרה יוחסין תינוק שנמצא בצר העיסה ובצק בידו ר״מ מטהר וחכמים מטמאין ואמרי׳ מ״ט דר״מ קסבר רוב תינוקות מטפחזין ומינוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהורה עומדת וסמוך מיעוטא אחזקה ואתרע ליה רובא. ורבנן מיעוטא כמאן דליתא דמי ורובא וחזקה רובא עדיף קשיא דר״מ אדר״מ קשיא דרבנן אדרבנן. איכא למימר דר״מ אדר״מ ל״ק דלעולם פלגא ופלגא נמי הוה אליבא דר״מ ואפ״ה מטהר ר״מ דתינוק דבר שאין בו דעת לשאל הוא והא דאמרי׳ התם שני דברים אין בהם דעת לשאל ועשו אותם חכמים